

globalitzadora d'aquesta etapa i ha d'incloure activitats i experiències que respectin els ritmes d'activitat, de joc i de descans dels infants. Es considera educatiu tot el conjunt d'activitats de l'infant en el centre.

Article 11

1. Els centres docents han d'adequar el currículum de l'educació infantil a les característiques i necessitats de l'alumnat, mitjançant l'elaboració del projecte curricular d'etapa, que ha d'incloure, almanco, l'adequació i la seqüenciació dels objectius generals d'àrea per a cada cicle, la distribució temporal dels continguts al llarg de l'etapa, les opcions metodològiques i organitzatives, i els criteris i procediments d'avaluació.

2. El projecte curricular ha de preveure la diversitat de l'alumnat i ha de ser el punt de referència dels equips educatius per a l'elaboració de les programacions d'aula.

3. Els projectes curriculars d'etapa han de garantir una acció coherent i coordinada dels equips docents i han de permetre l'adequació a les característiques i necessitats de l'alumnat en coherència amb el projecte educatiu, per reafirmar així la seva autonomia.

4. Els projectes curriculars d'etapa han de preveure i garantir la coordinació entre l'etapa d'educació infantil i la d'educació primària.

5. Els projectes curriculars d'educació infantil han d'incloure previsions per a la coordinació pedagògica amb les famílies o tutors legals.

Article 12

1. D'acord amb el que es disposa en aquest Decret, s'entén per programació un disseny orientatiu de la pràctica docent que, a partir de la concreció dels elements del projecte curricular inclou com a mínim els objectius, els continguts, les activitats d'aprenentatge i d'avaluació, les estratègies metodològiques i la proposta d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge per a un període de temps determinat.

2. Els mestres i les mestres han d'elaborar les seves programacions d'acord amb el currículum de l'educació infantil i en coherència amb el projecte curricular d'etapa, les quals s'han d'adequar a la realitat de l'aula. Les programacions han d'incloure les adaptacions curriculars dirigides a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

3. La Conselleria d'Educació i Cultura ha de fomentar l'elaboració de materials curriculars per afavorir el desenvolupament del currículum, ha de dictar les disposicions que orientin el treball del professorat en aquest sentit i n'ha de regular el procediment de revisió.

Article 13

1. L'avaluació de l'alumnat de l'etapa d'educació infantil, s'ha d'entendre com un procés totalment adaptat a les característiques de cada un dels infants per garantir-ne el desenvolupament integral i harmònic i d'acord amb el seu procés evolutiu.

2. L'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge en l'educació infantil és global, contínua i formativa. Aquesta ha de possibilitar l'adaptació de la intervenció pedagògica a les característiques individuals i evolutives de l'infant, i ha d'aportar elements per valorar l'assoliment dels objectius prevists.

3. El professorat ha d'avaluar tant l'aprenentatge de l'alumne com els processos d'ensenyament i la pròpia pràctica docent. Igualment ha d'avaluar el projecte curricular, la programació docent i el desenvolupament del currículum en relació amb la seva adequació a les necessitats educatives i les característiques del centre i dels infants.

4. L'avaluació és responsabilitat del tutor. El tutor és l'encarregat de coordinar i registrar les informacions, actuacions, i decisions relatives al procés d'avaluació de l'alumnat.

5. Per a l'alumnat que presenta necessitats educatives especials segons les avaluacions psicopedagògiques fetes pels serveis d'orientació educativa i psicopedagògica de la Conselleria d'Educació i Cultura, s'han d'adoptar les mesures d'adaptació curricular oportunes per millorar la seva atenció educativa a fi que aquests alumnes puguin assolir els objectius fixats.

6. Les adaptacions curriculars individuals proposades a partir de l'avaluació psicopedagògica són les adequacions del currículum a les necessitats de l'alumne, amb la finalitat que aquest pugui desenvolupar, en la major mesura possible, les capacitats establertes en els objectius generals de l'etapa, participant dels entorns generals i comuns, escolars i extraescolars.

7. Les adaptacions curriculars han de ser el resultat de l'avaluació contextualitzada de les necessitats de l'alumne o alumna en la qual ha de participar l'equip educatiu, i que ha d'incloure una proposta curricular específica.

Article 14

1. Els centres d'educació infantil han de cooperar amb les famílies o tutors legals com a primers responsables fonamentals de l'educació dels infants, a fi d'assegurar el desenvolupament integral i harmònic d'aquests.

2. Els centres escolars han d'adoptar mesures de comunicació periòdiques amb les famílies o tutors legals, per tal d'informar-los i orientar-los sobre els processos d'ensenyament, aprenentatge i avaluació dels infants, i així aconseguir una millora en el procés educatiu d'aquests.

Article 15

La Conselleria d'Educació i Cultura ha de dictar la normativa necessària per propiciar l'autonomia pedagògica dels centres en l'etapa d'educació infantil i, especialment, en tot allò que es refereix a l'aplicació d'aquest Decret.

Disposició addicional

La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'adaptar el currículum al qual fa referència aquest Decret a les exigències i necessitats dels centres específics d'educació especial.

Disposició final primera

S'autoritza la Conselleria d'Educació i Cultura per dictar les disposicions necessàries corresponents per al desplegament d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret és vigent des de l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 4 de maig de 2001

EL PRESIDENT

Francesc Antich i Oliver

El Conseller d'Educació i Cultura

Damià Pons Pons

— o —

Núm. 9569

Decret 67, 2001 de 4 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears

D'acord amb l'article 15.1 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, correspon a la comunitat autònoma la competència de desplegament legislatiu i d'execució en matèria d'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposa l'article 27 de la Constitució i les lleis orgàniques, que, de conformitat amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquesta, el despleguen, i sense perjudici de les facultats que l'article 149.1.30 a. atribueix a l'Estat i a l'alta inspecció pel que fa al seu compliment i garantia.

La Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, configura el procés de reforma del sistema educatiu vigent fins aleshores i dóna resposta fonamentalment a l'estat de les autonomies, configurat a la Constitució, i als interessos culturals i a les motivacions de la població. D'acord amb el principi de l'educació permanent, al mateix temps que reordena el sistema educatiu, estableix un currículum obert i flexible.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari; d'acord amb la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu i amb els decrets que la despleguen; d'acord amb el Reial decret 1006/1991, que estableix els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims per a tot el territori de l'Estat, i d'acord amb el Decret 125/2000, de 8 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria; correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum de l'educació primària.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística, reconeix la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears, i com a tal, com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius. El Decret 92/1997, de 4 de juliol, regula l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els nivells educatius i en tots els centres de l'ensenyament no universitari, i en regula l'ús com a llengua vehicular.

El Govern de les Illes Balears planteja una educació de qualitat amb la intenció d'assolir un sistema educatiu per a tots els ciutadans i ciutadanes, integrador, arrelat al medi, de prevenció i de compensació de desigualtats, coherent amb la nostra realitat cultural i lingüística, amb voluntat d'inserció en la comunitat europea i internacional i amb dimensió de futur.

El sistema educatiu que es pretén és un sistema sensible a les necessitats de la societat i de les persones que la formen. Així, la diversitat d'interessos culturals, de capacitats, de motivacions, de necessitats, esdevé ara un repte fonamental del sistema educatiu, a fi que tothom pugui tenir la seva resposta a l'escola. D'aquesta manera, i atès que les necessitats educatives especials es defineixen dins el context educatiu en el qual es desenvolupen, que varien segons les condicions, oportunitats i el procés d'aprenentatge de l'alumne i segons la realitat sociofamiliar que l'envolta, ha de ser dins l'àmbit del currículum general i comú allà on s'ha de preveure la resposta a l'alumnat amb necessitats educatives especials. Un currículum obert és un dels instruments més importants per respondre a aquesta diversitat.

El currículum que estableix aquest Decret comprèn els principis essencials de la proposta educativa i en concreta els objectius generals, els continguts, els criteris d'avaluació i les orientacions metodològiques. Configura els components curriculars que s'han de concretar posteriorment per part del professorat mitjançant els projectes curriculars, les programacions d'aula i la pròpia pràctica educativa. El currículum no es limita a l'adquisició de conceptes i coneixements, sinó que ha d'incloure aquells altres aspectes que contribueixen al desenvolupament integral de les persones, com són: el fet de saber fer, les actituds, els valors i les normes.

Aquesta concepció integral de l'educació implica la incorporació al currículum d'elements educatius bàsics: educació per la democràcia, coneixement i pràctica dels drets humans, educació moral i cívica, educació per la pau, educació per la salut, educació per la igualtat d'oportunitats, educació pel respecte i la igualtat dels drets i deures de les persones, educació ambiental, educació sexual, educació del consumidor, educació viària, educació intercultural, educació per la construcció europea. El treball d'aquests elements bàsics és fonamental per a una educació en valors que propiciï una actitud i una participació social crítica, activa i solidària.

Tot i que els continguts dels currículums de les àrees d'aquest Decret estan agrupats en blocs, no es poden interpretar com a unitats temàtiques, ni tampoc s'han d'interpretar com a unitats didàctiques els apartats en què es presenten — conceptes, procediments i actituds —, i la seva numeració tampoc no fa referència a l'ordre de presentació.

Els criteris d'avaluació es fixen per àrees per a tota l'etapa, amb caràcter flexible, de manera que han de ser aplicats en el marc global del currículum, d'acord amb els objectius i continguts de l'àrea corresponent. Estableixen tipus i graus d'aprenentatge, mitjançant un sistema d'avaluació contínua, integradora i formativa.

El caràcter obert i flexible del currículum, que té en compte la diversitat personal i de l'entorn i el caràcter social de l'educació, impliquen la participació dels diferents membres de la comunitat educativa i l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres per a l'adaptació d'aquest currículum a les necessitats dels centres educatius en el marc d'una societat plural, lliure, democràtica, solidària i no discriminatòria. Són, per tant, els centres educatius i, en darrer terme, els equips educatius i cada professor o professora els qui han de tancar el currículum mitjançant els projectes curriculars i la pròpia pràctica docent.

El projecte curricular comporta l'adequació del currículum general establert a les necessitats, interessos i característiques de l'alumnat de cada centre, a partir de l'anàlisi permanent i de la reflexió de l'equip docent sobre la pròpia pràctica. L'elaboració d'aquest projecte curricular, que inclou tots els elements del currículum, consisteix en la selecció, seqüenciació i temporalització d'aquests i en la seva adequada aplicació i avaluació en el propi context social i escolar.

Així, correspon a la comunitat educativa, famílies, alumnat i professionals que intervenen en el procés educatiu de cada centre, elaborar els projectes educatius dels centres, en els quals es recullen tots aquells aspectes relacionats amb l'entorn i amb els objectius que la comunitat escolar assumeix com a propis i necessaris per aconseguir un procés continuat d'aprenentatge que ajudi a la formació integral de l'alumnat, des del respecte pels valors ètics i integradors de la societat i des del respecte del propi patrimoni lingüístic i cultural.

L'educació primària és la primera etapa de l'educació obligatòria i és una etapa fonamental en l'educació dels nins i les nines. En aquesta etapa, l'alumne ha de desenvolupar les seves capacitats cognitives, afectives, motrius i de relació, de manera interrelacionada. Mitjançant una intervenció educativa sistemàtica es pretén el desenvolupament integral de l'alumne ajudant-lo a formar-se una imatge positiva d'ell mateix, integrada dins la col·lectivitat que l'envolta, per mitjà dels coneixements i l'experiència assolida amb la realització d'activitats diversificades i adequades a la seva edat. Autonomia, socialització i assoliment de capacitats i domini de diferents estratègies són les grans línies d'actuació en aquesta etapa.

L'etapa s'organitza en tres cicles de dos cursos de durada cadascun d'aquests. El cicle es constitueix en la unitat temporal bàsica d'escolarització, en la qual s'assumeix l'heterogeneïtat de capacitats, interessos, ritmes i processos d'aprenentatge de l'alumnat. Els centres han de contextualitzar el currículum que es presenta per a tota l'etapa en cada un dels tres cicles per adoptar els processos més adequats per a aquests.

El procés d'ensenyament-aprenentatge s'ha de produir de manera individualitzada i personalitzada, respectant la diversitat i els ritmes de l'alumnat, a fi d'afavorir la consecució dels objectius de l'etapa, dins un context social de convivència, intercanvi i comunicació.

Durant tota l'etapa el professorat ha de possibilitar un ambient d'afecte, confiança, respecte i honestat que permeti a l'alumnat sentir-se estimat, segur, acollit i acceptat i que en possibiliti el desenvolupament integral en el marc del respecte mutu.

L'escola no constitueix l'únic instrument de formació. La família i altres agents socials comparteixen amb l'escola funcions educatives, que contribueixen al desenvolupament harmònic i integral dels nins i de les nines. La família, l'escola i la resta d'agents educatius han de plantejar la seva actuació de manera coordinada i complementària, cercant la col·laboració i la coherència de les seves intervencions.

Atès l'anterior, a proposta del conseller d'Educació i Cultura, d'acord amb el Consell Consultiu i havent-ho considerat el Consell de Govern a la sessió de dia 4 de maig de 2001,

DECRET

Article 1.

1. Aquest Decret és el desenvolupament, per a l'educació primària, del que disposa l'apartat tercer de l'article 4 de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, i integra el que és present en el Reial decret 1006/1991, de 14 de juny, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació primària, com també en el Decret 125/2000, de 8 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària, i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

2. A partir de les competències plenes en matèria d'educació, assumides d'acord amb l'Estatut d'autonomia, aquest Decret ha de ser d'aplicació en els centres educatius de les Illes Balears.

Article 2

1. L'educació primària abasta sis cursos acadèmics, i s'organitza en tres cicles de dos cursos de durada cada un.

2. L'educació primària s'inicia l'any natural en què els infants compleixen sis anys.

3. La llengua catalana ha de ser la llengua vehicular en aquesta etapa.

Article 3

L'educació primària ha de contribuir a desenvolupar en l'alumnat les diferents capacitats que es concreten en els objectius següents:

a) Conèixer i apreciar el propi cos i contribuir al seu desenvolupament, amb l'adopció d'hàbits de salut i benestar, valorant les repercussions de determinades conductes alimentàries, d'exercici físic, d'higiene, de risc, per dur una vida sana i equilibrada.

b) Actuar amb autonomia i responsabilitat en les activitats habituals i en les relacions de grup, desenvolupant les capacitats de prendre iniciatives i d'establir relacions socials i afectives.

c) Establir relacions equilibrades i constructives amb les persones en situacions socials determinades, i comportar-se de manera ètica i solidària, valorant críticament i positivament les diferències entre les persones tot rebutjant qualsevol discriminació basada en diferències de gènere, socials, de creences, ètnia i d'altres característiques individuals i socials.

d) Col·laborar en la planificació i en la realització d'activitats en grup, acceptant les normes i regles que democràticament s'estableixin, articulant els objectius i interessos propis de cada un dels altres membres amb els valors bàsics de la convivència fonamentada en el respecte mutu, i assumint les responsabilitats que li corresponguin.

e) Identificar i plantejar interrogants i problemes a partir de l'experiència diària, utilitzant tant els coneixements i els recursos materials disponibles com la col·laboració d'altres persones per resoldre'ls de forma creativa.

f) Valorar i respectar el patrimoni cultural de la comunitat de les Illes Balears, participar en la seva conservació i millora, i desenvolupar una actitud d'interès i de respecte envers la diversitat lingüística i cultural, des del reconeixement de la pertinença a la comunitat de les Illes Balears.

g) Conèixer i utilitzar correctament la llengua catalana i la llengua castellana, tant oralment com per escrit, de manera que puguin ser emprades com a llengües de comunicació i d'aprenentatge, respectant i valorant l'ús de les dues llengües.

h) Comprendre i produir missatges orals i escrits, senzills i contextualitzats, com a mínim en una llengua estrangera.

i) Comunicar-se per mitjà de l'expressió verbal, corporal, visual, plàstica, musical i matemàtica, desenvolupant el raonament lògic i també la sensibilitat

estètica, la creativitat i la capacitat per gaudir de les obres i de les manifestacions artístiques, amb especial menció a les de la cultura de la comunitat de les Illes Balears.

j) Utilitzar, en la resolució de problemes senzills, els procediments oportuns per obtenir la informació pertinent i representar-la mitjançant codis, tenint en compte les condicions necessàries perquè es puguin solucionar, i iniciant-se progressivament en el coneixement i l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

k) Comprendre i establir relacions entre els fets i els fenòmens de l'entorn natural i social, i contribuir com més activament millor, a la defensa, la conservació, la millora del medi i el desenvolupament sostenible, com a elements determinants de la qualitat de vida.

l) Adquirir hàbits i estratègies de treball intel·lectual i manual i de participació en la vida escolar, social, cultural i esportiva amb una consciència cívica, constructiva i responsable.

Article 4

1. L'educació primària s'ha de basar en el principi de l'educació personalitzada i de l'orientació permanent, per tal de garantir el desenvolupament de les diferents capacitats de tot l'alumnat d'acord amb les característiques i interessos de cadascú.

2. El procés d'ensenyament-aprenentatge s'ha de construir a partir dels coneixements i experiències prèvies de l'alumnat, i ha de tenir com a objectiu capacitar-lo per aconseguir nous aprenentatges funcionals i coherents amb les necessitats derivades del seu procés de maduració.

Article 5

Als efectes del que disposa aquest Decret, s'entén per currículum de l'educació primària el conjunt d'objectius, continguts, orientacions metodològiques i criteris d'avaluació que han de guiar la pràctica educativa en aquesta etapa.

Article 6

El currículum de l'etapa d'educació primària per als centres docents de les Illes Balears és el que fixa el present Decret i que figura a l'annex. No obstant això, les orientacions metodològiques de cada una de les àrees són únicament orientadores per a la pràctica docent.

Article 7

1. El cicle constitueix la unitat curricular temporal d'organització i d'avaluació, i els tres cicles mantenen una continuïtat al llarg de tota l'etapa.

2. Per aquest motiu s'ha d'afavorir la continuïtat del professorat en un mateix grup al llarg de tot el cicle, amb les excepcions derivades de la seva permanència en el centre.

3. El professorat d'un mateix cicle en constitueix l'equip educatiu i ha de desenvolupar el treball de manera que garanteixi la necessària unitat de programació i d'avaluació. Està constituït pel mestre tutor o mestra tutora i els especialistes que cobreixen les diferents àrees del currículum i les necessitats de l'alumnat.

4. Igualment s'ha de garantir la coordinació entre els equips educatius dels diferents cicles.

Article 8

1. És d'especial interès per al manteniment o recobriment de la identitat pròpia de les Illes Balears el coneixement específic de la seva història, llengua, cultura i tradició. Des de les diferents àrees s'ha de preveure aquest context, i per això, dins el currículum se'n determinen els trets fonamentals que cal assegurar.

2. En acabar l'etapa d'educació primària, l'alumnat ha de tenir una competència en llengua catalana i en llengua castellana que li permeti comunicar-se normalment en cada una d'aquestes llengües amb els companys i companyes i amb el professorat, en totes aquelles situacions pròpies d'aquesta etapa en el marc escolar.

Article 9

1. Les àrees de coneixement obligatòries de l'educació primària són les següents:

- Coneixement del medi natural, social i cultural.
- Educació artística.
- Educació física.
- Llengua catalana i literatura.
- Llengua castellana i literatura.

- Llengües estrangeres.
- Matemàtiques.

2. L'organització i el tractament de les àrees en l'educació primària han de ser globals i integradors i s'han d'adequar a les característiques evolutives dels nins i nines i al seu entorn sociocultural, com també a la diversitat de l'alumnat i a les necessitats educatives especials.

3. L'àrea d'Educació artística inclou l'educació musical, l'educació visual i plàstica i la dramatització.

4. No obstant el que s'estableix en el punt 1 d'aquest article, d'acord amb les normes que dicti la Conselleria d'Educació i Cultura i el que estableix el projecte lingüístic del centre, els centres poden introduir de forma primerenca l'ensenyament de la llengua estrangera en el primer cicle.

Article 10

1. L'àrea de Coneixement del medi natural, social i cultural s'ha d'impartir en llengua catalana i cada centre ha de concretar en el seu projecte lingüístic, fins a arribar com a mínim a la meitat del còmput horari, i especificant en quins grups i nivells, quines de les altres àrees s'han d'impartir en llengua catalana.

2. Per aconseguir els objectius assenyalats, els centres han de concretar i adaptar a les seves característiques els plantejaments curriculars establerts a l'annex d'aquest decret a partir del seu projecte lingüístic i del projecte educatiu de centre del qual forma part.

Article 11

1. En totes les situacions educatives de l'àmbit escolar han d'estar implícits els valors que sustenten l'educació per la democràcia i pel coneixement i pràctica dels drets humans, l'educació moral i cívica, l'educació per la igualtat d'oportunitats, l'educació per la pau, per la igualtat dels drets i deures de les persones, per la interculturalitat i per la construcció europea, l'educació ambiental i del consumidor, l'educació viària, com també l'educació per la salut i l'educació sexual.

2. Aquests àmbits, no poden treballar-se de forma aïllada ja que estan íntimament relacionats entre si i amb totes les àrees curriculars. A partir de models rebuts i de les experiències viscudes, els infants incorporaran vivències, que seran la base de la construcció d'un sistema de valors que ha de permetre actuar de forma activa, crítica i solidària en la societat.

Article 12

Les capacitats de caire instrumental, com ara les de parlar, escoltar, llegir, escriure, raonar i calcular, han de ser degudament potenciades en totes les àrees.

Article 13

1. La Conselleria d'Educació i Cultura ha de regular, mitjançant una ordre, l'horari d'aquesta etapa.

2. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'elaborar les instruccions necessàries per a la distribució de les hores dels àmbits de llengua en el primer cicle per a programes lingüístics específics, respectant globalment en el conjunt de l'etapa les assignacions horàries establertes i els objectius i continguts que, amb caràcter de mínims, s'estableixen en aquest Decret.

Article 14

1. Els centres docents han de desenvolupar, adequar i completar en la pràctica pedagògica el currículum de l'educació primària mitjançant l'elaboració del projecte curricular d'etapa que, ateses les característiques de l'alumnat i de l'entorn, ha d'incloure per a cada cicle l'adequació i la seqüenciació dels objectius generals d'àrea, la seqüència dels continguts al llarg de l'etapa, les estratègies metodològiques, els criteris, estratègies i procediments d'avaluació, els criteris de promoció, l'orientació i la tutoria i les mesures d'atenció a la diversitat i els criteris per a l'adaptació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

2. Els projectes curriculars d'etapa han de garantir una acció coherent i coordinada dels equips docents i han de permetre l'adequació a la realitat del centre, segons les característiques i necessitats de l'alumnat, en coherència amb el projecte educatiu del centre, per reafirmar-ne així l'autonomia.

3. Els projectes curriculars d'etapa han de preveure i garantir la coordinació de l'etapa d'educació primària amb l'etapa d'educació infantil i l'etapa d'educació secundària obligatòria.

4. S'ha de potenciar la coordinació dels projectes amb els centres d'educació infantil dels quals normalment procedeixen els alumnes i amb els d'educació secundària obligatòria que acullen l'alumnat quan canvia d'etapa. En els centres on s'imparteixin diverses etapes, els projectes curriculars respectius han d'estar coordinats.

5. Els projectes curriculars d'educació primària han d'incloure previsions

per a la coordinació pedagògica amb les famílies o tutors legals.

Article 15

1. A l'efecte del que disposa aquest Decret s'entén per programació un disseny orientatiu de la pràctica docent que, a partir de la concreció dels elements del projecte curricular inclou com a mínim els objectius, els continguts, les activitats d'aprenentatge i d'avaluació, les estratègies metodològiques i els criteris d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge, per a un període de temps determinat.

2. Els mestres i les mestres han d'elaborar programacions didàctiques de l'activitat docent d'acord amb el currículum de l'educació primària i en coherència amb el projecte curricular d'etapa, el qual s'ha d'adequar a la realitat de l'aula. Les programacions han de possibilitar l'atenció a la diversitat de l'alumnat i han d'incloure les adaptacions curriculars dirigides a l'alumnat amb necessitats educatives especials i qualsevol altra mesura d'atenció a la diversitat.

3. La Conselleria d'Educació i Cultura ha de fomentar l'elaboració de materials curriculars per afavorir el desenvolupament del currículum, ha de dictar les disposicions que orienten el treball del professorat en aquest sentit i n'ha de regular els procediments de supervisió.

Article 16

1. La funció tutorial forma part de la funció docent i s'ha de desenvolupar al llarg de tota l'etapa per part de l'equip educatiu.

2. Són responsabilitat del tutor o de la tutora:

- a) Orientar l'alumne en el seu procés d'aprenentatge.
- b) Atendre i anticipar-se, quan sigui possible, a les necessitats d'aprenentatge de l'alumnat, tant generals com específiques, i procedir en conseqüència a l'adequació personal del currículum.
- c) Orientar, informar i donar suport a l'alumnat en els aspectes educatius escolars i personals, per aconseguir una major motivació i participació en el seu procés d'aprenentatge i la integració i participació democràtica en la classe i l'escola.
- d) Mediar en la resolució de conflictes en les situacions quotidianes del grup classe i en les personals de cada alumne que interfereixin en el seu procés d'aprenentatge.
- e) Coordinar l'equip de mestres especialistes i de suport que intervenen en el grup, tant en la programació i avaluació, com en l'anàlisi de situacions individuals i de grup al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge, sense perjudici de la coordinació necessària amb l'equip de professorat de cicle i d'etapa.
- f) Coordinar el procés d'avaluació contínua i formativa, com també consensuar amb l'equip docent les decisions de promoció o no-promoció a un altre cicle.
- g) Contribuir a establir relacions fluides entre l'escola i la família o tutors legals, per aconseguir una major participació d'aquesta en el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat.

Article 17

1. L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes està integrada en el procés d'ensenyament i aprenentatge. El professorat ha d'avaluar tant l'aprenentatge de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent. Igualment ha d'avaluar el projecte curricular elaborat, la programació docent i el desenvolupament del currículum en relació amb la seva adequació a les necessitats educatives i a les característiques específiques de l'alumnat.

2. L'avaluació dels aprenentatges dels alumnes és global, contínua i formativa. Els objectius generals d'etapa i d'àrea, els criteris d'avaluació previstos en el projecte curricular són el referent permanent de l'avaluació.

3. Per avaluar l'alumnat s'ha de tenir en compte el seu progrés a partir de la situació inicial, la diversitat de ritmes d'aprenentatge i del grau de satisfacció referit al desenvolupament de les seves capacitats cognitives, motrius, afectives, socials, d'equilibri personal i de relació interpersonal.

4. En el context del procés d'avaluació continuada, quan el progrés d'un alumne no respon globalment als objectius programats o els supera àmpliament, el mestre tutor, conjuntament amb l'equip de mestres i, si s'escau, amb els serveis d'orientació educativa i psicopedagògica de la Conselleria d'Educació i Cultura o del mateix centre, ha de prendre les mesures adequades de reforç educatiu ordinari o específic, i, si n'és el cas, l'adaptació curricular més adient.

Article 18

1. Els centres d'educació primària han de cooperar amb les famílies o tutors legals com a primers responsables fonamentals de l'educació dels seus fills, a fi d'assegurar el desenvolupament integral i harmònic dels nins i de les nines.

2. Els centres escolars han d'adoptar mesures de comunicació periòdiques

amb les famílies o tutors legals, per tal d'informar-los i orientar-los sobre els processos d'ensenyament, aprenentatge i avaluació dels seus fills i/o filles, a fi d'aconseguir una millora de tots els processos.

3. Els centres d'educació primària han d'adoptar mesures d'acolliment i adaptació per a l'alumnat que s'incorpori en qualsevol moment de l'etapa.

Article 19

1. En l'educació primària, el professorat, en el marc del projecte curricular, ha de realitzar les programacions adaptades a les característiques, ritmes d'aprenentatge i singularitats de l'alumnat. Així mateix, formaran part de la programació les adaptacions curriculars individualitzades de l'alumnat de necessitats educatives especials.

2. Són necessitats educatives especials aquelles que presenta determinat alumnat al llarg del seu procés educatiu, i per les quals el centre escolar organitza i articula uns suports, amb la finalitat de facilitar-li al màxim el desenvolupament de les capacitats establertes en els objectius, dins l'entorn comú. Aquestes necessitats poden ser tant permanents com temporals, i són motivades per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, trastorns greus de conducta, condicions personals associades a sobredotació, a història educativa i/o escolar, a situacions socials, econòmiques o culturals desfavorides.

3. L'adaptació curricular és l'adequació del currículum a les necessitats de l'alumne, amb la finalitat que pugui desenvolupar en la major mesura possible, les capacitats establertes en els objectius generals de l'etapa, participant dels entorns generals i comuns, escolars i extraescolars.

4. L'avaluació psicopedagògica, en la qual ha de participar l'equip educatiu, i que determina les necessitats educatives especials de l'alumne, i la proposta curricular, són el punt de partida de les adaptacions curriculars individualitzades que persegueixen com a objectiu que l'alumnat pugui desenvolupar les capacitats generals pròpies de l'educació primària.

5. L'equip educatiu és qui té la responsabilitat d'elaborar l'adaptació curricular; per això, ha d'establir el calendari necessari per a l'elaboració de les adaptacions curriculars pertinents.

6. Si un alumne presenta necessitats educatives especials associades a sobredotació o a altres capacitats, es pot flexibilitzar el seu període d'escolarització, amb l'autorització prèvia de la Conselleria d'Educació i Cultura, fins a un màxim d'un curs durant aquesta etapa.

7. La conselleria d'Educació i Cultura ha d'elaborar la normativa necessària per orientar la intervenció amb l'alumnat de necessitats educatives especials.

Article 20

La Conselleria d'Educació i Cultura ha de dictar la normativa necessària per propiciar l'autonomia pedagògica dels centres en l'etapa d'educació primària, i especialment, en tot allò que es refereix a l'aplicació d'aquest Decret.

Disposició adicional primera

La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'adaptar el currículum que s'estableix en aquest Decret a les característiques, condicions i necessitats de les persones adultes, d'acord amb les exigències d'organització i metodologia que requereixen, tant en la modalitat d'educació presencial com en la d'educació a distància.

Disposició adicional segona

La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'adaptar el currículum al qual fa referència aquest Decret a les exigències i necessitats dels centres específics d'educació especial.

Disposició final primera

S'autoritza la Conselleria d'Educació i Cultura per dictar les disposicions corresponents per al desplaçament d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 4 de maig de 2001

EL PRESIDENT,
Francesc Antich i Oliver

El conseller d'Educació i Cultura
Damià Pons Pons

— o —